

3. Національний банк України. Огляд фінансової стабільності. Київ: НБУ, 2024. 54 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
4. Кириленко О. П. Роль підприємницького сектору у зміцненні фінансової стабільності держави // Фінанси України. 2023. № 6. С. 22–34.
5. Форин Е. А. Економічна стійкість підприємств: теоретичні засади та напрями підвищення // Економіка та держава. 2022. № 11. С. 14–18.
6. Назаренко Л. С. Потенціал малого і середнього бізнесу у зміцненні національної економіки України // Вісник економічної науки України. 2023. № 2. С. 88–95.
7. OECD. Ukraine Economic Snapshot 2024. – Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development, 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.oecd.org>
8. World Bank. Ukraine Economic Update, Spring 2024. Washington, D.C.: The World Bank Group, 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.worldbank.org>

УДК 338

Корнійчук Вікторія

студентка групи ППм-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Химич Ірина

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОЄКТУ ЯК ОСНОВА ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

Зрозумілим є той факт, що певні етапи в розвитку та подальшій реалізації є притаманними для кожного як економічного суб'єкта, так і для економічного об'єкта.

Власне, варто нагадати, що інвестиційний проєкт також складається із певної послідовності взаємопов'язаних кроків в процесі його створення та завершення. Крім цього, потрібно пам'ятати й про те, що кожен проєкт має свої особистісні характеристики та є унікальним у своєму роді. Адже, він формується для вирішення певної проблематики, а, отже, і для реалізації конкретної цілі.

Сутність поняття «життєвий цикл проєкту» відображається в певному наборі послідовних й взаємозв'язаних між собою фаз та підфаз, кожна із яких описує всю послідовність його життєдіяльності – від початку створення й запровадження ідеї щодо необхідності його розроблення і до кінцевої стадії його завершення. Отже, часовий проміжок між моментом створення проєкту та кінцевим моментом його ліквідації носить назву – проєктний цикл або ж життєвий цикл проєкту.

Формування проєкту із врахуванням всіх фаз його життєвого циклу є одним із важливих заходів: саме від цього залежить кількість необхідного фінансування та прийняття, на цій основі, ряду важливих організаційних, управлінських та бізнес-рішень. Адже, обсяг фінансування завжди має певні межі для кожного проєкту, що вимагає чіткості та скрупульозності в його формуванні. Тому, даний процес вимагає від фахівців якісного обґрунтування витрат на кожну із фаз щодо життєвого циклу проєкту та, за можливості, їх ґрунтовної оптимізації.

Фахівці із проєктної аналітики розглядають й визначають проєктний цикл як один із надзвичайно важливих базових елементів, що відображається в загальній концепції проєктного аналізу.

Взагалі, поняття життєвого циклу проєкту доцільно розглядати із різних точок зору, зокрема, таких як:

1) певного визначеного часового проміжку, на якому будуть відображатися перші витрати та останні вигоди за проєктом;

2) отримання кінцевої вигоди від впровадження проєкту загалом: від стадії підготовки і до стадії введення його в експлуатацію;

3) визначення різних етапів (стадій) щодо розробки та реалізації проєкту;

4) певної методики щодо алгоритму встановлення чітко визначеної кількості послідовних дій (фаз) під час розробки та реалізації проєкту.

В загальному, для кожного із проєктів кількість етапів щодо його життєвого циклу завжди буде різною, в більшості це залежить від його масштабів та термінів виконання й реалізації. Проте, одними із найбільш поширених фаз для інвестиційного проєкту є такі як: 1) ідея; 2) планування; 3) організація; 4) виконання; 5) контроль; 6) координація; 7) закриття.

Саме тому, перед тим як розпочинати формувати проєкт, для майбутньої його ефективності потрібно, перш за все, чітко зазначити його основну мету, а також ґрунтовно оцінити методику та методологію щодо його виконання та реалізації загалом.

Також, в бізнесі виокремлюють шість загальних стадій проєкту, які представлено й описано [1] на рис. 1.

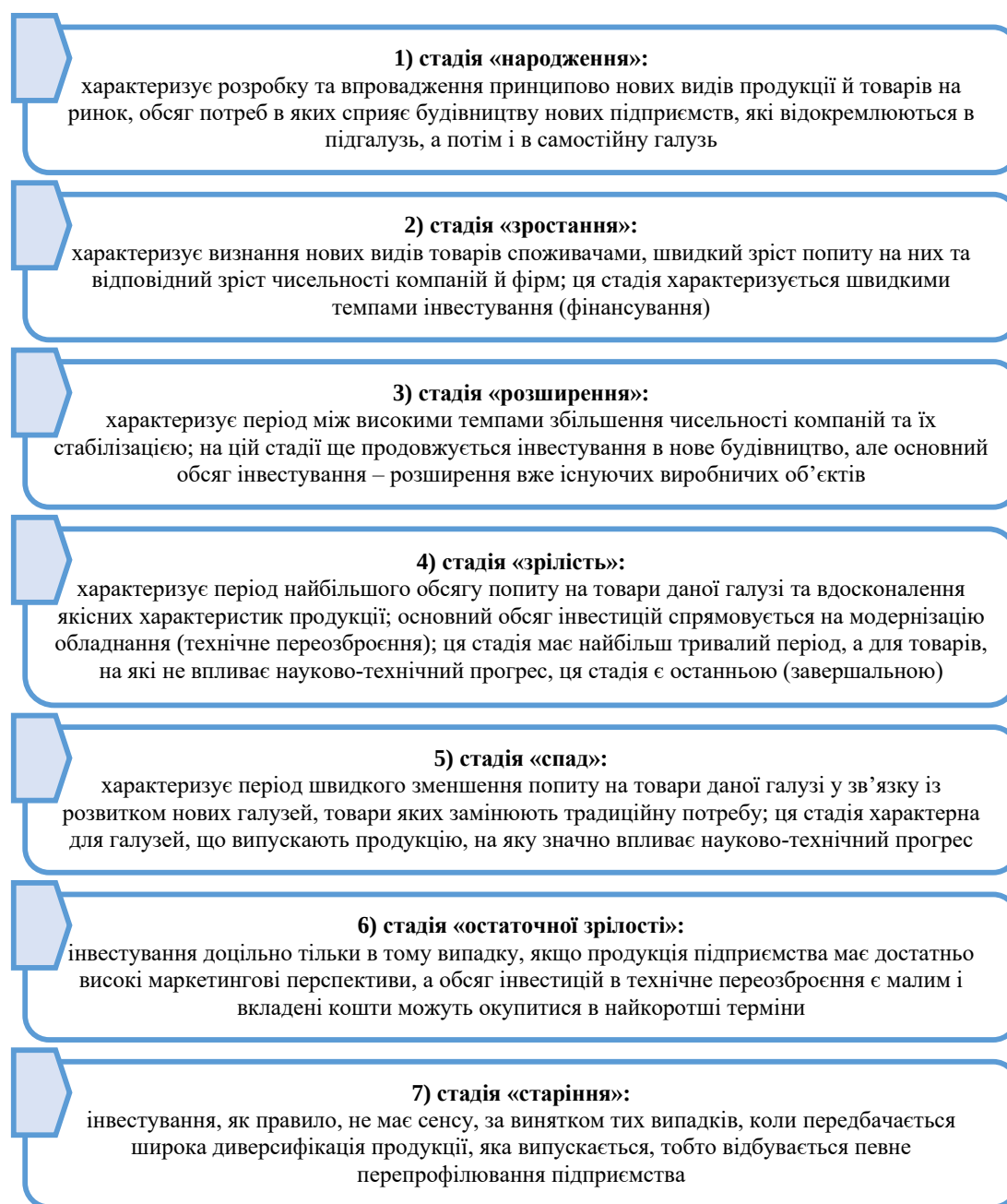

Рисунок 1. Загальні стадії проєкту

В цілому, описані стадії щодо проєкту є все ж дещо умовними, тому рівень їх деталізації та опис необхідних дій і робіт на пряму залежить від власне характеру та особливостей самого проєкту: предметної області, поставлених мети, визначених цілей, виконуваних завдань, об'єму фінансування, кількості виконавців, чисельності учасників проєкту тощо. Життєвий цикл проєкту безумовно повинен включати визначену кількість стадій (фаз) в його розробці, що забезпечить йому ефективність в процесі реалізації та сприятиме його успішному впровадженні.

Перелік використаних джерел:

1. Поняття життєвого циклу проєкту. URL: <https://buklib.net/books/34069/>.

УДК 336.64

Лацік Тетяна

студентка групи ПФмд-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОРИГУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

Коригування фінансової політики підприємства на основі ризик-орієнтованого підходу набуває особливої актуальності в умовах нестабільності зовнішнього середовища, коливань ринкової кон'юнктури та зростання впливу непередбачуваних подій. Традиційні моделі управління фінансами будувалися переважно на основі планово-нормативних показників і припущенні відносної стабільності ринку. Проте сучасні економічні трансформації, військові ризики, валютні коливання, інфляційний тиск та непевність споживчого попиту створюють нову реальність, у якій підприємства вимушені не лише оптимізувати витрати й контролювати грошові потоки, а й системно враховувати ризики, що впливають на фінансовий результат. Тому ризик-орієнтований підхід поступово стає ключовою основою для побудови адаптивної фінансової політики.

Особливість підходу полягає у визначенні можливих загроз і їх кількісній оцінці, прогнозуванні наслідків і впливу на фінансові показники, а також у розробці превентивних управлінських рішень. Він об'єднує елементи аналізу чутливості, сценарного моделювання, стрес-тестування та системи раннього попередження. Підприємство не просто фіксує ризики, а перетворює їх на частину фінансового управління: коригує інвестиційну стратегію, структуру капіталу, модель контролю витрат, політику залучення ресурсів і управління ліквідністю. Тобто фінансова політика стає не статичним документом, а динамічним механізмом, здатним реагувати на зовнішні загрози.

Першим завданням у межах такого підходу є ідентифікація найбільш значущих факторів ризику. Для українських підприємств до них належать валютні коливання, зміни попиту, логістичні порушення, зростання собівартості через енергетичні або сировинні кризи, коливання відсоткових ставок, доступ до кредитних ресурсів і, у деяких секторах, ризики форс-мажорного характеру. Важливо розуміти, що кожен із цих ризиків має різний фінансовий вплив: деякі підвищують витрати, інші зменшують доходи або збільшують ризик неплатоспроможності контрагентів. Тому коригування фінансової політики повинно враховувати не тільки їх наявність, а й механізм впливу на ключові фінансові показники.

Другим етапом є кількісна оцінка ризиків. Підприємства використовують інструменти сценарного прогнозування, які передбачають створення оптимістичного, базового та песимістичного сценаріїв розвитку фінансів. Наприклад, у разі зменшення обсягів продажу на 20% компанія моделює, як це вплине на прибуток, ліквідність і структуру оборотного капіталу. Якщо при песимістичному сценарії виникає ризик втрати платоспроможності, підприємство заздалегідь визначає компенсаторні заходи: кредитні ліміти, скорочення